

MÁLTEIGURIN

Beskorin orð

Í eini sjónvarpssending nakað herfyri stóð at lesa í teimum føroysku undirtekstunum »Hann undrar mótið, drongurin hevur«.

Hóast setningurin er eitt sindur sjáldsamur í bygningi, mestsum bygdur upp í skaldamáli ella kvæðastíli, er meiningin greið: »mótið er grundlið, hann ávirki, so umskrivað til vanligt føroyskt hevði hetta itíð: »Mótið, drongurin hevur, undrar hann«. Eitt sindur lógið kanska, at setningurin kom fyrri í einum filmi fyrri børn ella hálvvakssin.

Men í sama filmi stóð eisini at lesa: »Eg undri tygum fyrri tygara arbeiði«. Her munnu nógvir hyggjarar hava undrast, tí ein setningsanalýsa gevur einki úrslit. Setningurin er tað reina volapük á føroyskum.

Bert tey, sum duga so frægt av eingilskum (hetta var ein eingilskur filmur), at tey hoyra orðið *admire*, ella hóma orðið *beundre* aftan fyrri tann føroyska tekstin, gruna hvat ætlanin er at siga við hesum setninginum. Og nú fær setningurin, sum varð nevndur fyrst í hesum stubba, eina heilt aðra meining! Tað er ikki mótið, sum er grundlið, tað er hann, meðan mótið er ávirki. Og ætlanin er at fortelja okkum, at »hann« heldur nóg um mótið hjá dreinginum, at hann metir mótið hjá dreinginum høgt! Og tann seinni setningurin skal fortelja okkum, at »Eg haldi nóg um tygum fyrri tygara arbeiði«!

Hvussu er tekstin komin fram til hesa sjáldsomu samanseting av orðum?

Aftanfyrri liggur danskt *beundre* ella tað føroyska talumálorsorð *beundra*. Í tí danska tekstinum, sum týtt hevur verið eftir, man hava staðið okkurt sovorðið sum »Hann beundrede drengens mod« og »Jeg beundrer Dem for Deres arbejde«.

Sum allir føroyingar man tann neyðars tekstin eisini vera indoktrineradur við, at øll orð, ið bygnna við *be-*, eru sum kolubrandur at rokna. Hvat gera vit so? Uppskriftin er einfald: vit taka eitt danskt orð ella talumálorsorð við forstavisinum *be-*, amputera *be-*, og hokuspokus, so hava vit eitt »føroyskt« orð *undra* við merkingini »beundre«.

Tað er bara tað forangiliga, at vit frammanundan hava *undra* við einum heilt øðrum týðningi, og hetta loypur splitt í.

Ti hetta líta *be-* id kann hava stóran týðning. »Hevur hann talt rokningina« er nakað heilt annað enn »Hevur hann betalt rokningina«. Og tekur onkur til »Ikki var tað honum beskorið«, er tað ógvuliga langt frá tað sama sum »Ikki var tað honum skorið«.

Sjálvandi kunnu vit lata »Doktaran døva patientin« og vit kunnu »Falla okkum í Harrans hendur«. Ti ívaleynt vita vit úr djóraleruni, at tað ber til at kappi ein maðk í helvt, og báðar helvtirnar halda á at liva, sum einki var hent. Og tað ber til at kuta ein arm av einum krossfiski, uttan at krossfiskurin tykist lata við seg koma. Men tey, sum halda tað sama bera til í málfrøðini, at tað ber til at klippa eitt orð í helvt ella kappi eitt petti av tí og so lata restina liva sitt fríska lív, halda seg kanska vera sníssað, men tey kunnu stert ikki sigast at duga at leggja síni orð.

JHB

Læknavaktir

Tórshavn:

Sølvi W. Olsen,
tlf. 16611, leygardagin
Petur Højgaard, tlf.
10110, sunnudagin

Eysturoy:

Sverri Lamhauge,
tlf. 48016, leygardagin
Magnus á Stongum,
tlf. 23006, sunnudagin

Norðuroyggiar:

Hanus Hansen,
tlf. 84480, leygardagin
og sunnudagin

Tannlæknavakt,
Tórshavn

Bráðfeingishjálpi fæst
leygardag, sunnudag og
halgidagar kl. 13-14. Tlf.
14544.

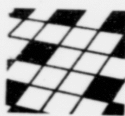
Framsýning

Mánadag-
triggjardag 10-16Leygardag-
sunnudag 13-17Føroya
Fornminnisavnið

Brekkutún 6
Hoyvík
Tlf. 18076/10700

80	VÍK	ÍDI	KONGS	STOKKUR	FUGUR	EDD	HÁR	Á	VÁGA	VÁR	RING	FOR	TVÍ	NATÚR	STON	
KEGJA			BRJENS													
ILAT						FLENNIR						MAHNS				
SILVUM			SÝSLU-			LEIÐ								ÓVÁSUR	ILT	
HANNA-			ABER-		URAN	2	TONS					ALITAM				
SKIP			DEEN		TVÍLÓ		TÓN					LUNDIN				
ALFA		KONA	KEGJA													
			TOJ													
RIGBE			REKAMUR			UTTAH								KONU		
ISAND			GRAM		HABUR	UNDAN-		KONA								
						TRAK										
A ÚR							KRANUR			DRUR				ERYD-		
BØJAL							HTÁK							URT		
VAGA-			ACHIR-											Í RADIO		
SKIP			ALLUR								SKIPS-					60W
			FIR SER								ÍSKEI					
KEJOT			STABA-									SKIP			3	FOSEOR
			NANIN									KONA				SKEL-
			VERS													RAJ
EIÐIÐ														OK BÝUR		
														SAHUR		
														BYUR		
NANAR																
HUGSAR																
FRIDUR																
EIN																
(-)																
SAM-																
LEIKI																
NICKEL																
ASJATUR																

© Les, 1996

KROSSORDAGÁTA

Vinnari: Hanna Lindenskov
Láarvegur 4
Tórshavn

Loysnin frá seinastu viku
Loysunarorðið: YRKINGASAVN

L	A	T	M	E	G	R	O	Y	N	A	2	V	E	R	S
I	D	N	I	K	I	P	P	A	B	E	R	Q	A		
K	O	D	D	I	T	I	T	A	L	I	T	N			
A	L	A	K	A	N	I	N	I	B	T	G				
S	F	S	A	O		Q	N	I	K	I	U				
U	M		H	A	V	N	A	R	D	A	L	V			
M	E	L	I	N	L	Q		A	M	U					
V	R	A	S	M	U	S	A	R	B	Q	U				
D	A	G	A	S	K	I	L	A	L	G	O	L			
O	N	K	A	R	K	A	R	T	Q	B	R	A			
79	D	A	D	I	N	N	A	S	T	U	R				
S	I	R	J	L	A	Q	U	M	K	R					
A	D	I	A	S		F	R	S	A	K					
N	O	A	R	N	A	S	L	O	K	A	R				
D	H	A	V	A	R	T	I	O	S	T	U	R			
A	A	L	F	A	R	A	V	E	G	I	T	A	N	G	

Hvønn leygardag

verður krossordagáta í blaðnum. Drigið verður millum røttu innsendu loysnirnar. Vinningurin er ein av niðanfyrri nevndu bókum frá Føroya Skúlabókarunni. (Krossa av hvørja tú best kundi hugsað tær).

Fyri at verða við í dráttinum um vinningin, má loysunarorðið vera okkum í hendi í seinasta lagi hósdagin. Vinnarin verður saman við loystu gátuni kunngjørdur í blaðnum næsta leygardagin.

Sendið loysunarorðið til: Sosialurin, Box 76, 110 Tórshavn – og viðmerkið »Krossordagáta nr. « á bjalvan.

Loysunar-

orðið:

Navn

Bústaður

Bygd/býur

Lesið føroyskt – hugsið føroyskt!

- ☐ Fuglar í Norðurhøvum
- ☐ Stjórnaarskipanarmálið 1946
- ☐ Spell at sólin kom upp
- ☐ Politiska søga Føroya 1814-1906
- ☐ Føroyskir soppar
- ☐ Døgurðabókin
- ☐ Søgur um eplið
- ☐ Heimsatlas
- ☐ Mannakroppurin – og hvussu hann starvar
- ☐ Alfagurt ljóðar mín tunga (fløga/ljóðband)

Bøkur og annað tilfar
– bæði innan og uttan skúlagátt.

FØROYA SKÚLABÓKAGRUNNUR

